

Л. Г. Гетьман

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ

Міжнародні економічні відносини є динамічним явищем і тому еволюціонують разом із суспільством. У сучасних умовах процеси міжнародної інтеграції суб'єктів господарювання перетворюються на один з визначних факторів їхнього функціонування.

Одним із проявів цього є участь національних підприємств у глобальних виробничих мережах, які розділяють послідовний процес виробництва, раніше зосередженого в одній країні, на окремі сегменти, що розташовані за межами національного кордону. Але необхідно зазначити: в різних країнах цей процес відбувається з різною інтенсивністю. Це пояснюється декількома причинами, а саме різними умовами функціонування національних економік, відмінностями в ступенях лібералізації зовнішньої торгівлі, розвиненістю транспортної мережі, лояльністю податкового законодавства тощо.

Ще однією ознакою сучасного етапу розвитку міжнародних економічних відносин є збільшення долі послуг у загальному обміні. Це зумовлено змінами в технології, структурі попиту та економіки. Лібералізація торгівлі послугами в Україні сприятиме збільшенню конкурентоспроможності інших галузей, де послуги використовуються як фактори виробництва. У сучасному світі торгівля в усіх секторах послуг відбувається за правилами, що визначені міжнародною угодою про скорочення числа бар'єрів у торгівлі послугами (ГАТТ). Вона містить норми щодо сприятливого режиму та заборони на певні обмеження для виробників і постачальників.

Сучасний розвиток міжнародних економічних відносин пов'язаний із рухом прав інтелектуальної власності, яка є інтелектуальним капіталом компаній та фактично визначає їхню конкурентоздатність на світових ринках. Він є нематеріальним активом і може мати прояв у ринкових активах (бренд, марочна назва, портфель замовлень, клієнтська база тощо), людських активах (сукупні знання, навички, творчі і ділові здібності колективу співробітників), інфраструктурних активах (технології, методи та процеси, методи оцінки ризику, методи управління персоналом, бази даних) і в такому активі, як інтелектуальна власність (ноу-хау, торговельні секрети, патенти, авторські права). Фактично, це є надбання організації, яка капіталізує ідеї з метою збільшення вартості організації в цілому.

Чинні стандарти захисту прав інтелектуальної власності суттєво впливають на можливість посилення інтеграційних процесів між країнами. Міжнародна Угода щодо торгових аспектів прав інтелектуальної власності (ТРИПС) фактично є кодексом процедур відносно національного застосування права інтелектуальної власності, який не тільки встановлює стандарти дії правових процедур та наявності засобів судового захисту власників, але і визначає мінімальні критерії їхньої ефективності.

Інтенсивність інтеграційних процесів у бізнесі тісно пов'язана з рівнем науково-технічного розвитку, що притаманний національній економіці. Аналізуючи світовий досвід, зважаючи на сучасну оцінку науково-технічних можливостей країн та наявні механізми реалізації правових норм можна виділити певні типи стратегій економічного розвитку та інтегрування в світову економіку. Стратегія «лідера», яку використовують розвинені країни, полягає в тому, що, спираючись на досягнення НТП, створюються нові продукти. Стратегія «переслідування» — це коли промисловість, використовуючи існуючий дешевий ресурс (наприклад, працю), освоює виробництво конкурентної продукції (за зразками та дешевше), яка раніше вироблялась у розвинутих країнах. Але після того як країна з подібною стратегією закріплюється на ринку, можливий перехід до виробництва більш якісного та оригінального продукту. І, нарешті, стратегія «природних ресурсів», якої дотримуються країни, що багаті запасами нафти, газу або інших ресурсів.

Сучасні інтеграційні процеси є змістовно та структурно складними і по-різному впливають на економіки, посилюючи конкуренцію між підприємцями, формуючи нові умови та можливості бізнес-діяльності як на національному, так і на світовому ринку.

А. О. Дегтяр, А. Б. Гончаров

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ В СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ

Функціонування сучасної соціально-культурної сфери характеризується наявністю жорсткої конкуренції, що загалом відповідає тенденціям розвитку суспільства в умовах ринку. Такий стан справ висуває перед менеджментом підприємства соціокультурної сфери задачі найбільш раціонального і ефективного використання обмежених ресурсів для досягнення конкурентних переваг, зниження ризиків діяльності, укріплення ринкового становища, покращення на цій основі фінансового стану та отримання прибутку.

Найвідоміші дослідження цих проблем опубліковані в наукових працях таких українських та зарубіжних учених, як Л. М. Варава, І. В. Воробйової, Р. М. Зеленської, Н. В. Кочубей, М. О. Клочко, С. Г. Коленько, А. О. Романової, Н. Д. Світайло, О. Ю. Щербини-Яковлевої та інших.

Метою цього дослідження є основні напрями вирішення проблем менеджменту в соціокультурній сфері в умовах сучасних ринкових реалій.

Під час досягнення поставленої мети вирішені такі завдання: розглянуті основні проблеми менеджменту підприємств соціокультурної сфери, а також особливості їх виникнення; запропоновані підходи до їх розв'язання.

Менеджмент у соціокультурній сфері функціонує в специфічних умовах, які зумовлені її особливостями, а саме:

- нематеріальним характером продукту (послуг), який виробляється;
- його оцінка залежить від сприйняття, мислення, духовних цінностей споживачів;
- використанням зазвичай витратного методу ціноутворення;
- дуже висока питома вага зв'язків із громадськістю (паблік рілейшенз) у загальному комплексі засобів просування продукту;